

Kreftgåten er ingen gåte

Michael 2022; 19: 297.

Kreftgåten er utgått på dato, skrev onkologen Jon Amund Kyte for snart ti år siden (1). Uttrykket stammer fra en tid da kreft var en mystisk svøpe med ukjent årsak. Premisset var at den som kunne forklare kreftens opphav, også ville kunne eliminere sykdommen. Jo mer vi forstår om kreft, desto klarere ser vi at det ikke stemmer, skrev Kyte. Blir vi gamle nok, får vi antakelig kreft alle sammen. Å eliminere kreft blir som å eliminere aldring. Det er verken mulig eller ønskelig (1). Vi gjør lurt i å parkere uttrykk som *kreftgåte*, ifølge Kyte.

Det første treff på *kreftgåten* i Nasjonalbibliotekets digitalarkiv stammer fra 1930. *Er kreftgåten løst?* var basert på en artikkel i *Norsk Magazin for Lægevidenskaben* om tre «interessante tilfeller ved Rikshospitalet i Oslo» (2). Forskningsformidling var vanskelig, da som nå. I dette nummeret av *Michael* anmelder Frøydis Langmark to ferske bøker med ordet *kreftgåten* i tittelen.

Litteratur

1. Kyte JA. Kreftgåten er utgått på dato. Tidsskr Nor Legeforen 2013; 133: 1907. <https://tidsskriftet.no/2013/10/leder/kreftgaten-er-utgatt-pa-dato>
2. Er kreftgåten løst? Sunnmørsposten 18.9.1930, s. 5. <https://www.nb.no/items/aa982864fccad76beb37e02492c5d82a?page=5>

Erlend Hem

erlend.hem@medisin.uio.no

Erlend Hem er professor ved Universitetet i Oslo, instituttsjef ved Legeforskningsinstituttet og redaktør i Michael.